

Abstrakt

Hlavním cílem práce bylo zanalyzovat úpravu dříve vyslovených přání, relativně čerstvě zakotveného institutu českého právního řádu, a jeho problematické rysy, zejména problematiku trestní odpovědnosti, která dosud není českou odbornou literaturou uceleněji zpracována.

Diplomová práce se skládá ze sedmi kapitol a ty pro větší přehlednost i do dílčích podkapitol. První kapitola obsahuje úvod věnovaný osobnostním právům pacienta, která poskytují základní východiska zkoumaného tématu. Stručný historický exkurs práv pacientů přechází v náhled na právní úpravu práva na život, práva na sebeurčení a práva na ochranu lidské důstojnosti.

V druhé kapitole je vymezen samotný institut dříve vyslovených přání. Základní charakteristika je zpracována s ohledem na právní úpravu, jednotlivé druhy, problémy a kritické aspekty.

Třetí kapitola pojednává o právní odpovědnosti ve zdravotnictví. Je rozdělena na čtyři podkapitoly, přičemž každá je věnovaná jedné z občanskoprávní, pracovněprávní, správní a disciplinární odpovědnosti.

S tím souvisí i následující kapitola, která se zabývá odpovědností trestněprávní. Té je, s ohledem na téma práce, věnován největší prostor. Je zde uvedena zásada subsidiarity trestní represe a ultima ratio. Zbývající část kapitoly tvoří teoretický souhrn podmínek trestní odpovědnosti.

Otázkám institutu dříve vyslovených přání z pohledu občanského zákoníku se věnuje kapitola pátá. Řeší vztah občanského zákoníku a zákona o zdravotních službách, v dalších podkapitolách popisuje zákonnou úpravu podpůrných opatření při narušení schopnosti zletilého právně jednat a věnuje se i institutu zástupného souhlasu v souvislosti se zásahem do tělesné a duševní integrity člověka.

V šesté kapitole se nachází jádro celé práce, jelikož zde využiji poznatky ze všech předchozích kapitol, abych se na hypotetickém příkladu mohla věnovat důsledkům respektování, resp. nerespektování dříve vyslovených přání z pohledu možné trestněprávní nebo občanskoprávní odpovědnosti lékaře.

Poslední kapitola rozebírá právní úpravu dříve vyslovených přání v Anglii a Walesu. Po stručném historickém vývoji je stěžejní část kapitoly věnována rozboru

současné zákonné úpravě, tedy Mental Capacity Act 2005, a vzhledem ke specifiku *common law* i soudním rozhodnutím.